Published on (https://www.bnm.md)

Monetary Policy Financial education Expand Hide

06.08.2015

Casetă tehnică: Modificarea cotelor accizelor - factor al creşterii unor categorii de preţuri din cadrul IPC

Casetă extrasă din:

Raport asupra inflației nr.3, august 2015 [1]

Creşterea preţurilor la bunurile şi serviciile pentru consumatori este determinată atât de factori de piaţă, cât şi de factori administrativi, cum ar fi modificarea unor impozite şi taxe ce au rolul primordial de a asigura acumularea veniturilor la bugetul de stat.

Accizul este un impozit general de stat stabilit pentru unele mărfuri de consum. Având în vedere faptul că, cotele acestuia sunt revizuite periodic, de regulă la începutul fiecărui an, iar produsele supuse accizării sunt cuprinse în structura IPC, dinamica cotelor accizelor reprezintă o informaţie necesară şi importantă în procesul de analiză şi prognozare a inflaţiei. Or, delimitarea impactului factorilor administrativi asupra inflaţiei, pe lângă alţi factori ce pot fi numiţi de natura ofertei, de cei ce afectează cererea agregată este imperativă în procesul de fundamentare corectă şi în timp util a acţiunilor de politică monetară.

Conform articolului 122 din Codul fiscal al Republicii Moldova, cotele accizelor se stabilesc:
a) în sumă absolută la unitatea de măsură a mărfii;
b) ad valorem în procente de la valoarea mărfurilor, fără a ţine cont de accize şi T.V.A., sau de la valoarea în vamă a mărfurilor importate, luând în considerare impozitele şi taxele ce urmează a fi achitate la momentul importului, fără a ţine cont de accize şi T.V.A.

Printre principalele componente din cadrul IPC supuse accizării sunt **băuturile alcoolice, ţigările, carburanții şi mijloacele de transport.** Ca rezultat, preţul acestora pentru consumatorul final va cuprinde şi cota accizului respectiv. Ponderea componentelor menţionate mai sus în IPC constituie aproximativ 9.0 la sută. În acest fel, revizuirea periodică a cotelor accizelor, de regulă în direcţia majorării, determină un impact sesizabil asupra creşterii nivelului general al preţurilor.

Celelalte mărfuri la care sunt aplicate accizele, cum ar fi bijuteriile, parfumurile, blănurile, unele aparate electronice şi chimice etc. au o pondere minoră în structura IPC, astfel încât modificarea cotelor acestora nu influențează substanțial creşterea nivelului preţurilor.

Perioada de reflectare a majorării cotelor accizelor în creşterea preţurilor constatată de autoritatea statistică este, în mare măsură, determinată de specificul produsului la care este aplicat accizul. În acest sens, în cazul mărfurilor pentru care deţinerea stocurilor mari este problematică sau implică costuri semnificative, cum ar fi carburanţii spre exemplu, schimbările de accize vor fi simţite de consumatorul final relativ repede, astfel impactul direct al acestora va fi mai simplu de estimat. În același timp, în cazul mărfurilor pentru care deţinerea stocurilor considerabile nu generează costuri foarte mari, cum ar fi ţigările, impactul majorării accizelor urmează a fi dispersat pe o perioadă mai îndelungată de timp aferentă epuizării stocurilor vechi.

Acest fapt implică dificultăţi în estimarea consecinţelor majorării accizelor asupra inflaţiei.

Pentru unele categorii de mărfuri majorarea cotelor accizelor a fost minoră, în timp ce pentru altele, cum ar fi cele la combustibili şi ţigări, a fost considerabilă. Dinamica ascendentă a cotei accizelor la combustibili şi ţigări din IPC poate fi observată în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 1

	Unitatea de măsură	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Benzină	lei/tona	1 800	2 700	2 700	2 885	3200	3500	3714
Motorină	lei/tona	750	1125	1125	1200	1330	1455	1544
Gaz lichefiat	lei/tona	0	0	0	1800	1995	2180	2313
Ţigarete cu filtru (ad valorem)	% de la valoarea în lei	12%	12%	18%	24%	30% - 24% (august)	24%	18%
Ţigarete cu filtru (fix)	lei/1000 bucăţi	6.6	6.6	10	20	30 lei - 45 lei (august)	75	200

Astfel, accizele pentru carburanţi au înregistrat o majorare de 50 la sută în anul 2010. Ulterior, în anii 2012, 2013 şi 2014 creşterile au fost semnificative, dar mai puţin pronunţate. În anul 2014 cota accizului benzinei şi motorinei a constituit 3500 MDL/t şi 1445 MDL/t, majorându-se cu 9.4 la sută comparativ cu anul 2013. Conform estimărilor, această majorare a determinat o creştere cu circa 1.0 la sută a componentei carburanţi din cadrul IPC. În mod similar, cota accizei pentru gazul lichefiat s-a majorat cu circa 9.3 la sută până la valoarea de 2180 MDL/t, fapt ce a determinat o creştere a acestei componente în cadrul IPC cu circa 1.1 la sută la începutul anului 2014.

În cazul ţigărilor estimarea impactului majorării accizelor este mai dificilă din cauza existenţei a două componente, dar şi a diversităţii tipurilor de ţigări. Cota accizelor s-a majorat atât pentru partea fixă cât şi pentru partea ad valorem. Astfel, în anul 2014 partea ad valorem a ajuns la 24.0 la sută, faţă de 12.0 la sută în anul 2009, iar pentru partea fixă a constituit 75 MDL, față de 6.6 MDL în anul 2009.

Similar anilor precedenți, politica fiscală pentru anul 2015 prevede majorarea accizelor. Politica bugetar-fiscală pentru 2015 prevede o creştere până la 200.0 MDL a accizului pentru 1000 de ţigări. A doua componentă a acestei taxe, ce vizează valoarea de pe raft, s-a diminuat, totuși, de la 24.0 la sută până la 18.0 la sută. O altă majorare de acciz vizează carburanţii. Pentru o tonă de benzină, accizul a crescut cu peste 200 MDL, iar în cazul motorinei cu circa 100.0 MDL. De asemenea, a fost majorat accizul pentru o tonă de gaz.

Totuși, având în vedere faptul că politica bugetar-fiscală a fost adoptată cu întârziere, o parte din majorările de accize au avut deja un impact în trimestrul II, în cazul carburanților. În același timp, în cazul țigărilor impactul se va resimți în a doua jumătate a anului curent.

Majorările sus-menționate au fost efectuate în vederea ajustării graduale a accizelor la nivelul ţărilor din

regiune, inclusiv la standardele europene, fapt ce va permite acumularea de noi surse financiare la buget, precum şi diminuarea consumului articolelor din tutun care au o influenţă negativă asupra sănătăţii populaţiei şi dezvoltării societăţii în general.

See also

Tags
cota accizelor [2]
accize [3]
ipc [4]
TVA [5]

Source URL:
https://www.bnm.md/en/node/52405

Related links:

[1] https://www.bnm.md/ro/content/raport-asupra-inflatiei-nr3-august-2015 [2] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=cota accizelor [3] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=accize [4] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=ipc [5] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=TVA